

неповнолітніх (тобто зниження агресії, посилення довіри, толерантності, недопущення проявів дискримінації тощо); популяризація навичок критичного мислення, емоційного інтелекту, ненасильницького спілкування тощо» [3].

Неповнолітні - це майбутнє країни але, в той же час, відносяться до найбільш вразливого прошарку населення, особливо, якщо вони є учасниками кримінального провадження (підозрювані, обвинувачувані). Саме тому, для формування ефективного громадянського суспільства у майбутньому важлива активна громадянська позиція кожного члена суспільства вже зараз. Правова і громадянська свідомість має проявлятися не лише у створенні громадських організацій, а й у активному захисті власних прав, свобод та законних інтересів, і також у контролі за захистом прав більш вразливих верст населення.

Список використаних джерел

1. Громадянське суспільство сьогодні: довіра – висока, активізму – поменшало, але активні стали ще активнішими / Електронний ресурс: Режим доступу: https://dif.org.ua/article/gromadyanske-suspilstvo-sogodni-dovira-visoka-aktivizmu-pomenshalo_2
2. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») / Електронний ресурс. - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_211.
3. Тимофеева Л., Особливості застосування європейських стандартів щодо неповнолітніх у кримінальному праві України // Підприємництво, господарство і право, №4. 2019. С.228-232.

Шепета Віталіна

студентка

Грабовецький О.І.

старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

Особливості державного регулювання економіки

Державне регулювання має значний вплив на розвиток національної економіки країни, тому його дослідження є важливим аспектом. У будь-якій країні держава бере участь у регулюванні економіки. Держава через свою особливу роль у суспільстві за всіх часів тією чи іншою мірою втручалася в економічні процеси.

Ефективна система державного регулювання економіки забезпечує сталий розвиток основних напрямів економічної й соціальної діяльності країни. Основним прямим методом державного регулювання національної економіки є правове регулювання, яке здійснюється за допомогою розробки та прийняття законодавчо-нормативних актів, що створюють правові умови розвитку економіки й соціальної сфери.

Правове регулювання у сфері соціально-економічних процесів здійснюється в напрямках реалізації принципів політики економічного зростання й підвищення рівня життя громадян України. До структури цього блоку входять п'ять підсистем: 1) удосконалення бюджетного й податкового законодавства; 2) створення правових умов для сприяння розвитку вітчизняного підприємства; 3) державна підтримка вітчизняного товаровиробника; 4) регулювання зовнішньоекономічних відносин; 5) регулювання широкого комплексу соціальних питань [1]. Серед правових методів регулювання економіки важливе місце займають закони, спрямовані на тривале правове регулювання ринку. Правове регулювання економіки держави представлене системою законів і підзаконних нормативно-правових актів, які покликані регулювати економічні відносини на різних рівнях. Виокремлення галузі права, яка б регулювала відносини у сфері економічної діяльності, є досить складним і масштабним процесом.

На етапі становлення ринкової економіки специфічним завданням державного регулювання було формування нової системи відносин власності, які властиві багаторівневій економіці, створення конкурентного середовища, підтримка малого підприємництва, фермерських господарств тощо. Держава потребує формування й розвитку належної інфраструктури національного господарства, досягнення макроекономічної стабілізації, цінової й ринкової лібералізації. Економічна діяльність держави охоплює всі форми та засоби реалізації економічних цілей і завдань.

Специфічними засобами державного впливу на економіку є економічне прогнозування, програмування, планування. Вони охоплюють заходи

інформування, виховання, роз'яснення та популяризації цілей і завдань економічної політики держави, території, галузі. Ефективність засобів залежить від організації цих видів робіт і довіри до них громадськості [2]. Кризи, «чорні вівторки», дефолти призводять до зміни урядів, змін інституційної структури. Державне регулювання економіки здійснюється на основі чітко сформульованої державної економічної політики. При цьому терміни «державне регулювання економіки» та «державна економічна політика» не варто ототожнювати. Державна економічна політика являє собою основні напрями діяльності держави у сфері економіки, у той час як державне регулювання економіки - діяльність держави в особі її органів, спрямована на реалізацію державної економічної політики з використанням спеціальних засобів, форм та інструментів. Відсутність чітко сформульованої, належним чином оформленої, стабільної й передбачуваної державної економічної політики є істотним недоліком, що перешкоджає ефективному державному регулюванню ринку. Правова база, що забезпечує застосування засобів, інструментів державного регулювання економіки, створення якої треба розглядати як пріоритетний напрям розвитку законодавства, що регулює відносини в економіці, є недосконалою [6].

Принципи державного регулювання, як і управлінської діяльності, є результатом узагальнення притаманних їм істотних рис, характерних зв'язків і постійно відтворювальних ознак, які стають опорними в роботі уповноважених суб'єктів державного регулювання, особливо на початковій стадії процесу ринкової трансформації, коли ще відсутня критична кількість реформ, а макроекономічна ситуація загрожує вийти з-під контролю уряду, що в сукупності диктує прийняття відповідних рішень [3].

Важливим напрямом діяльності органів влади держави й регіонів у сучасних умовах є вдосконалення системного підходу до організації управління й регулювання розвитку економіки, що пов'язано з наростаючим потоком інформації. Системний аналіз дозволяє більш раціонально використовувати різноманітну інформацію для управління розвитком економіки. Теоретичні дослідження, наукові

концепції управління розвитком економіки сприяють розробці альтернативних варіантів вирішення проблем і сценаріїв розвитку національного господарства [4].

Останнім часом різні країни світу здійснюють політику в напрямі децентралізації з метою зміни співвідношення ступеня впливу центральних органів державної влади й органів місцевого самоврядування на макроекономічну ситуацію. Децентралізація — це процес передачі функцій і повноважень центральних органів влади місцевим органам виконавчої влади й самоврядування, тобто це процес розширення та зміцнення прав і повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів та організацій за одночасного звуження прав і повноважень відповідного центру [5]. Проведення децентралізації в управління стало об'єктивною потребою також в Україні.

Таким чином, головна мета державного втручання в економічний розвиток — забезпечення безперервності процесу відтворення національного господарства як єдиного цілого, досягнення економічної ефективності на макrorівні. Її реалізація здійснюється через свідоме визначення суспільних потреб, можливостей і шляхів їх задоволення. З практичного погляду державне регулювання економіки — це сфера діяльності держави для цілеспрямованого впливу на поведінку учасників ринкових відносин із метою забезпечення пріоритетів державної економічної політики. Ринковий механізм має бути доповнено механізмом прямого державного регулювання економіки.

Список використаних джерел:

1. Наливайко Л. Тлумачний термінологічний словник з конституційного права (Explanatory Terminological Dictionary on Constitutional law) / Л. Наливайко, М. Беляєва. - 2-е вид. допов. - Запоріжжя: Дніпровський металург, 2016. - 406 с.
2. Зарембо Ю. Державне регулювання економіки (Огляд Законів України): [навчальний посібник] / Ю. Зарембо; Рівненський держ. технічний ун-т. - Рівне: Б. в., 2017. - 164 с.
3. Михасюк І. Державне регулювання економіки: [підручник] / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога; Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. - 2-ге вид., випр. і доп. - К.: Атіка; Ельга-Н, 2016. - 592 с.

4. Зборовська О. Теоретичні концепції матеріальної основи державного регулювання економіки / О. Зборовська // Економіка та держава. 2016. - №8. - С. 5-7.

5. Швайка Л. Державне регулювання економіки: [навчальний посібник] / Л. Швайка. - К.: Знання, 2016. - 435 с.

6. Стеченко Д. Актуальні завдання і функція державного регулювання в реалізації економічної політики / Д. Стеченко // Вища школа. - 2014. - №4. - С. 55-62.